

Konkurs za izbor u akademsko zvanje docent  
iz oblasti filozofije

---

**IZVJEŠTAJ RECENZENTA**

**I. OCJENA USLOVA**

Na osnovu priložene dokumentacije konstatujem da kandidat, dr Ivan Nišavić, ispunjava sve formalne uslove predviđene članom 72 stav 2, članom 73 stav 1 Zakona o visokom obrazovanju („Sl. list CG“, br. 044/14 od 21.10.2014., 052/14 od 16.12.2014., 047/15 od 18.08.2015., 040/16 od 30.06.2016., 042/17 od 30.06.2017., 071/17 od 31.10.2017., 055/18 od 01.08.2018., 003/19 od 15.01.2019., 017/19 od 19.03.2019., 047/19 od 12.08.2019., 072/19 od 26.12.2019., 074/20 od 23.07.2020., 104/21 od 30.09.2021., 086/22 od 03.08.2022) i člana 23 stav 1 Pravilnika o uslovima, kriterijumima i postupku za izbor u akademska zvanja od 8.12.2022, na Univerzitetu Donja Gorica (UDG).

**STEPEN OBRAZOVANJA**

Dr Ivan Nišavić rođen je 1984. godine u Bijelom Polju. Osnovno i srednje obrazovanje stekao je u Baru, nakon čega je 2006. godine upisao Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, gdje je završio osnovne, master i doktorske studije. Doktorske studije započeo je 2015. godine, a disertaciju pod naslovom „*Epikurova filozofska psihologija*“ odbranio je 2019. godine, pod mentorstvom prof. dr Mašana Bogdanovskog.

Njegovo naučno interesovanje pretežno je usmjereno ka antičkoj filozofiji, sa posebnim naglaskom na helenističku, odnosno epikurejsku filozofsku tradiciju. Upravo iz ove oblasti objavio je najveći broj naučnih radova. Pored toga, njegov istraživački rad obuhvata i pitanja iz epistemologije, filozofije obrazovanja, etike i andragogije, čime se odlikuje izraženim interdisciplinarnim pristupom.

Od novembra 2020. godine zaposlen je na Institutu za filozofiju i društvenu teoriju Univerziteta u Beogradu, a u februaru 2025. godine izabran je u zvanje višeg naučnog saradnika. Krajem 2022. godine objavio je autorsku monografiju *Priroda, duša i sreća – temelji epikurejske etike*, nastalu na osnovu njegove doktorske disertacije, u izdanju Akademske knjige iz Novog Sada i Instituta za filozofiju i društvenu teoriju iz Beograda. Ova monografija je kategorizovana kao istaknuto djelo od nacionalnog značaja. Objavljivanje drugog izdanja knjige, koje je izašlo iz štampe u oktobru 2025. godine, podržalo je Ministarstvo kulture i medija Crne Gore.

Do sada je objavio dvadesetak naučnih radova u recenziranim domaćim i međunarodnim časopisima. Aktivno je učestvovao na više međunarodnih naučnih konferencija u regionu i širom Evrope, a održao je i dva pozivna predavanja – na Filozofskom fakultetu u Banjoj Luci 2025. godine i na Filozofskom fakultetu u Nikšiću 2026. godine.

**NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD**

Konkurs za izbor u akademsko zvanje docent  
iz oblasti filozofije

---

U prijavi na Konkurs za izbor u akademsko zvanje docent, kandidat dr Ivan Nišavić priložio je više radova koji su objavljeni u relevantnim regionalnim i međunarodnim časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama podataka, od kojih 2 na SCI listi. Istraživački fokus kandidata primarno je usmjeren na antičku filozofiju, epistemologiju i etiku, uz naglašenu tendenciju ka interdisciplinarnom povezivanju antičkih koncepata sa savremenim teorijama obrazovanja i filozofijom nauke. Naročit kvalitet rada kandidata ogleda se u sposobnosti kontekstualizacije i hermeneutičkog „prevođenja“ klasičnih teorijskih problema u savremeni okvir, čime se uspješno osvjetljava njihova aktuelnost i pragmatička vrijednost u današnjem društvenom i naučnom kontekstu.

Rad „Epikurejske i skeptičke argumentativne strategije: o njihovom razvoju i uzajamnom utjecaju“ autora Jelene Pavličić i Ivana Nišavića, objavljen je u časopisu *Filozofska istraživanja* (DOI: 10.21464/fi43107), Q4, Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WoS listama, rangiran u poslednjih 25% časopisa prema Scopus rangiranju).

U ovom tekstu autori porede argumentativne strategije suprotstavljenih filozofskih škola: skeptičke i epikurejske. Razmatraju se ključna pitanja u sazajno-teorijskim raspravama među epikurejskim i skeptički orijentisanim misliocima. Analiza počinje istorijskim pregledom Epikurovog doprinosa uvođenju problema kriterijuma saznanja, te istražuje kako su njegovi stavovi uticali na razvoj rivalskih skeptičkih teorija. Cilj nije sveobuhvatno predstavljanje ovih filozofskih pravaca, već osvrt na njihova međusobna preplitanja, koja pokazuju sličnosti u njihovom shvatanju prirode i ciljeva filozofskih istraživanja, uključujući i pitanje srećnog života. Takođe, razmatra se Epikurov epistemološki stav da su svi čulni opažaji istiniti, što je bilo predmet kritike od strane skeptika, naročito zbog moguće interpretacije u skeptičkom duhu. Epikurejci su razvili različite strategije za osporavanje skeptičkih pozicija, uključujući argumentaciju o logičkoj protivrečnosti tvrdnje da se ništa ne može znati, kao i prigovor o apraksiji, koji ukazuje na praktične posledice skepticizma.

Drugi rad, istih autora (Jelena Pavličić i Ivan Nišavić) „Epicurean view on the validity of sensation: on the contextual reading of the content of the perception“, objavljen u časopisu *Filozofija i društvo* (DOI: 10.2298/FID2304681P) Q2, Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na WoS listama, rangiran u drugoj četvrtini (25%) časopisa prema Scopus rangiranju).

Ovaj rad se bavi specifičnim problemom u okviru epikurejske epistemologije, a to je radikalna tvrdnja da su svi čulni opažaji istiniti. Nudi se savremena interpretacija epikurejstva koja pokušava da odbrani Epikurovu tezu o nepogrešivosti čula koristeći tzv.

Konkurs za izbor u akademsko zvanje docent  
iz oblasti filozofije

---

kontekstualno čitanje. Prema tom tumačenju, čulni podaci nisu lažni čak ni u slučajevima optičkih varki (npr. kada štap u vodi izgleda polomljeno), jer su oni istiniti u odnosu na specifične fizičke uslove i kontekst pod kojim su nastali. Rad se bazira na Epikurovoj teoriji po kojoj objekti neprestano emituju tanke slojeve atoma (eidola). Ovi slojevi udaraju u naša čula, i sam taj proces je mehanički i nužan, zbog čega su podaci koje čula primaju uvijek „stvarni“ onakvi kakvi su stigli do nas. Autori smatraju da kontekstualistička kritika ne uspijeva da spasi Epikurovu poziciju, tj. smatraju da kontekstualni model nije pouzdan okvir za razlikovanje istine od zablude u praktičnom smislu. U radu se naglašava da za Epikura greška ne leži u samom čulu, već u mišljenju (doxa). Razum je taj koji pogrešno interpretira ili dodaje sudove na sirove čulne podatke. Autori, međutim, ukazuju na to da je teško održati jasnu granicu između „istinitog čulnog sadržaja“ i „pogrešnog suda“ ako sam čulni sadržaj zavisi od konteksta koji je često neuhvatljiv. Autori zaključuju da, iako je kontekstualno čitanje intelektualno privlačan pokušaj odbrane Epikura, ono se suočava sa ozbiljnim ograničenjima. Ukazivanjem na probleme iz perspektive kasnije istorije filozofije opažanja, rad sugerise da epikurejska pozicija ostaje ranjiva pred skeptičkim izazovima, jer ne pruža adekvatan kriterijum za to kako se na osnovu subjektivnih i kontekstualnih opažaja može doći do objektivne istine o spoljašnjem svijetu.

Rad autora Katarine Popović i Ivana Nišavića „The Role of Adult Learning and Education in (Post-)Covid Times“ (DOI 10.36253/979-12-215-0151-3.05) objavljen u zborniku od međunarodnog značaja Re-thinking Adult Education Research. Beyond the Pandemic, 33-52, 2023, published by Firenze University Press, ISBN 979-12-215-0151-3, DOI 10.36253/979-12-215-0151-3.

Pandemija COVID-19 izazvala je poremećaje u globalnim obrazovnim sistemima koji su bez presedana. Obrazovanje odraslih prešlo u virtuelni svet, oslanjajući se na digitalne i ICT alate kako bi se očuvao kontinuitet učenja. Ovaj rad analizira ključne promene u tri oblasti obrazovanja odraslih: zdravlje, građanstvo i digitalne tehnologije. Naglašava se da obrazovanje odraslih treba da ne samo opremi ljude znanjem i veštinama za navigaciju krizom, već i da proaktivno oblikuje budućnost obrazovanja i sveta, kritički analizirajući i izazivajući *mainstream* ideje, nudeći konstruktivne alternative.

U radu autori tvrde da je pandemija značajno poremetila obrazovne procese kod preko 1,6 milijardi učenika u više od 190 zemalja pogođenih na vrhuncu, dok je oko polovine svetske studentske populacije bilo pogođeno 2021. godine. Ova situacija rezultirala je dramatičnim posledicama za obrazovanje i dovela do masovnog prelaska na virtuelni prostor i povećane upotrebe digitalne tehnologije. U obrazovanju odraslih, koje je brže reagovalo na promene u društvenom i ekonomskom okruženju, nastava je prešla na

Konkurs za izbor u akademsko zvanje docent  
iz oblasti filozofije

---

online platforme i digitalne formate. Pitanje je da li smo suočeni sa promenom paradigme, kako to opisuje Tomas Kun, gdje krizne situacije izazivaju promenu osnovnih pretpostavki i vode ka novim teorijama koje bolje objašnjavaju promene u stvarnosti. Problemi i nesigurnosti u vezi sa obrazovanjem tokom pandemije naglašavaju potrebu za prilagođavanjem obrazovnih sistema i razmatranjem kako će se obrazovanje razvijati u budućnosti, uključujući ulogu obrazovanja odraslih u borbi protiv dezinformacija i promociji kritičkog razmišljanja.

- Monografija *Priroda, duša i sreća: temelji epikurejske etike*, (2022); Beograd: IFDT; Novi Sad: Akademska knjiga, ISBN: 978-86-82324-15-7 (Drugo izdanje knjige 2025; Beograd: IFDT; Podgorica: Akademska knjiga)

U monografiji *Priroda, duša i sreća: temelji epikurejske etike* autor razmatra Epikurovu filozofiju kao cjeloviti misaoni sistem u kojem etika ne predstavlja izdvojeno normativno učenje, već prirodni ishod određenog shvatanja svijeta, čovjeka i njegove konačnosti. Polazeći od osnovnih postavki epikurejske filozofije prirode i teorije saznanja, Nišavić pokazuje na koji način razumijevanje prirodnih procesa, čulnog opažanja i materijalnog sastava stvarnosti omogućava zasnivanje etike usmjerene ka postizanju sreće shvaćene kao krajnjeg cilja (telosa) filozofskog života.

U takvom interpretativnom okviru, epikurejski hedonizam dobija svoje izvorno, racionalno značenje: on se ne odnosi na nekontrolisano traganje za prolaznim zadovoljstvima, već na promišljeno oblikovanje života oslobođenog uznemirenosti, straha i unutrašnje patnje. Autor naročito insistira na razotkrivanju uvriježenog, ali teorijski neutemeljenog shvatanja prema kojem se epikurejska etika svodi na oblik tzv. „životinjskog hedonizma“. Nasuprot tome, pokazuje se da je riječ o strogo disciplinovanoj filozofskoj praksi čiji je cilj postizanje ataraksije i duševnog mira kao najvišeg dobra dostupnog čovjeku.

Posebnu pažnju autor posvećuje odnosu prema smrti, koji u epikurejskoj filozofiji zauzima centralno mjesto u etičkom promišljanju ljudskog života. Razbijanjem straha od smrti, shvaćene kao potpuni prestanak svake osjetljivosti i iskustva, Epikur otvara prostor za život usmjeren ka sadašnjosti, umjerenosti i svjesnom uživanju u onome što je stvarno dostupno. Nišavić pokazuje kako upravo ova filozofija smrtnosti omogućava redefinisane sreće ne kao stalnog uzbuđenja ili ekstaze, već kao stabilnog stanja ravnoteže i unutrašnje slobode.

Analizirajući epikurejsku fiziku, autor se zadržava na učenju o atomima i praznini, kao i na ideji spontanog i minimalnog odstupanja atoma od pravolinijskog kretanja, čime se omogućava nastanak svijeta i raznovrsnost bića. Ova ontološka pretpostavka, koja

Konkurs za izbor u akademsko zvanje docent  
iz oblasti filozofije

---

podrazumijeva i materijalnu prirodu duše, ima dalekosežne etičke posljedice: ona uklanja strah od natprirodne kazne i postavlja ljudski život u okvir prirodnih zakonitosti, čineći ga razumljivim i oslobođenim metafizičke tjeskobe.

Oslanjajući se i na kasnije predstavnike epikurejske tradicije, prije svega na rimski pjesničko-filozofski spjev Tita Lukrecija Kara, autor pažljivo rekonstruiše i argumentativno brani ključne elemente ovog učenja. Završna razmatranja monografije, posvećena hedonizmu i smrti, jasno pokazuju da epikurejska etika ima neposrednu vrijednost i za savremenog čovjeka, nudeći filozofski utemeljen odgovor na pitanja kako živjeti srećno, kako se odnositi prema sopstvenoj konačnosti i kako svakodnevni život učiniti smislenim i vrijednim življenja.

- Dva priloga:

1. Ivan Nišavić, Nevena Mitranić Marinković, Predrag Krstić. (2024.) *Posthumanism and Education: Transgression or Interdependence*, Transnational Press London, ISBN: 978-1-80135-257-4.
2. Nišavić Ivan et al. (2024.) *Inventar obrazovanja*, Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju, ISBN: 978-86-82324-49-2.

## STRUČNI RAD

U svom naučnoistraživačkom radu kandidat Ivan Nišavić se, pored podrazumijevanog pisanja i objavljivanja u naučnim časopisima, posebno istakao u vođenju Laboratorije obrazovnih teorija (od 2021-2023) i uređivanju mladog domaćeg časopisa *Kritika*. U periodu koordinisanja laboratorijom, uspješno je organizovao i sproveo veliki broj aktivnosti relevantnih ne samo za Institut za filozofiju i društvenu teoriju, već i za širu naučnu i društvenu zajednicu, poput javnih predavanja, okruglih stolova, promocija i razgovora o knjigama, kao i velike, već sada, tradicionalne međunarodne konferencije *Why Still Education?*. Od 2023. godine uređuje časopis *Kritika: časopis za filozofiju i teoriju društva*, koji je jedan od tri časopisa koji izlaze pod okriljem Instituta za filozofiju i teoriju društva, i zamišljen je kao ambiciozan interdisciplinarni naučni časopis koji će izlaziti na jezicima bivše Jugoslavije, i koji bi pored već etabliranih naučnih radnika otvorio prostor i mlađim istraživačima koji tek ulaze u naučnoistraživački svijet.

Ivan Nišavić je na Univerzitetu Donja Gorica bio uključen kao član istraživačkog tima na projektu *MANagerial and GoverNance Enhancement through Teaching*, tokom 2025. godine.

Konkurs za izbor u akademsko zvanje docent  
iz oblasti filozofije

---

Ivan Nišavić je pokazao izuzetnu angažovanost i doprinio sklapanju sporazuma između Instituta za društvena istraživanja iz Zagreba i Instituta za filozofiju i društvenu teoriju iz Beograda, koja i dalje traje i ogleda se u razmjeni istraživača kao i aktivnostima oko pripreme zajedničkih projekata. Pored toga, bio je član manje grupe istraživača koja je sklopila sporazum sa Fakultetom pedagoških nauka iz Jagodine.

Takođe treba napomenuti i saradnju sa uredništvom časopisa iz Zagreba – *Filozofska istraživanja* i *Synthesis philosophica* – koja otvara polje aktivnosti oko uređivanja časopisa, objavljivanja temata ili tekstova koje podstiču saradnju između naučnika iz regiona.

### **PEDAGOŠKA OSPOSOBLJENOST**

Pedagoški rad Ivana Nišavića započeo je na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, gdje je tokom 2017. i 2018. godine bio angažovan kao saradnik u nastavi na predmetu *Problemi filozofskog skepticizma* na Studijskoj grupi za filozofiju. U tom periodu učestvovao je u realizaciji nastavnih aktivnosti kroz neposredan rad sa studentima, posebno u oblasti istorije filozofije i epistemoloških problema skepticizma.

Od 2019. godine kontinuirano je uključen u izvođenje nastave na Filozofskom fakultetu u okviru predmeta *Filozofija obrazovanja odraslih* na Studijskoj grupi za andragogiju, gdje doprinosi nastavnom procesu u svojstvu gostujućeg predavača. Njegovo učešće u nastavi obilježeno je nastojanjem da se klasične filozofske teme i pojmovi povežu sa savremenim obrazovnim teorijama i praksama, čime se dodatno osnažuje interdisciplinarni karakter ovog predmeta.

Od studijske 2025/26. godine Ivan Nišavić uključen je i u realizaciju predavanja na predmetu *Uvod u filozofiju* na Univerzitetu Donja Gorica, na nivou svih studijskih programa. Nastava se izvodi u okviru eksperimentalnog nastavnog modela zasnovanog na konceptu „Časa kao umjetničkog djela“, koji podrazumijeva inovativni pedagoški pristup usmjeren na podsticanje filozofske refleksije, introspektivnog mišljenja i kritičkog preispitivanja ustaljenih obrazaca mišljenja. Ovakav metod daje poseban akcenat ulozi filozofije u razvijanju misaone autonomije, kao i u prevazilaženju pojednostavljenih i mehanicističkih predstava o svijetu koje savremeni tehnološki kontekst često proizvodi. Nastava je koncipirana tako da pruži prostor studentima sa izraženim interesovanjem za teorijsko promišljanje i intelektualni razvoj, posebno onima koji su spremni da razvijaju ličnu disciplinu mišljenja i filozofsku osjetljivost.

U neposrednom radu sa studentima, kako kroz predavanja tako i kroz vježbe, kandidat se oslanja na savremenu relevantnu literaturu, nastojeći da ukaže na uticaj klasičnih tema iz istorije filozofije na savremene obrazovne teorije i metodološke pristupe. Poseban

Konkurs za izbor u akademsko zvanje docent  
iz oblasti filozofije

---

segment njegovog pedagoškog angažmana čini mentorstvo u izradi studentskih eseja i seminarskih radova, kroz koje studente sistematski uvodi u osnovne principe akademskog pisanja, argumentacije i naučno-istraživačkog rada.

Iako pedagoška djelatnost formalno ne proizilazi iz njegovih primarnih obaveza na Institutu za filozofiju i društvenu teoriju, ona predstavlja važan aspekt njegovog profesionalnog angažmana i svjedoči o dosljednoj posvećenosti nastavnom procesu. Njegov pedagoški pristup zasniva se na dijaloškom modelu rada i otvorenoj saradnji sa studentima, koji se tretiraju kao aktivni i ravnopravni učesnici u procesu saznanja. Cilj ovakvog pristupa nije samo prenošenje znanja, već podsticanje samostalnog mišljenja, intelektualne radoznalosti i razvoja kritičke refleksije kod studenata.

## II. VERIFIKACIJA BODOVANJA

### ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI

DJELATNOST	Broj bodova	
	Prije izbora	Ukupno
<b>1.NAUČNOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST</b>	<b>36.9</b>	<b>36.9</b>
1.1. Autorske naučne monografije	4.0	4.0
1.2. Radovi u naučnim časopisima	19.0	19.0
1.3. Radovi na naučnim konferencijama	3.4	3.4
1.4 Uređivačka i recenzentska djelatnost	10.5	10.5
<b>2. STRUČNA DJELATNOST</b>	<b>4.0</b>	<b>4.0</b>
2.2. Projekti	4.0	4.0
<b>UKUPNO</b>	<b>40.9</b>	<b>40.9</b>

## III. MIŠLJENJE NA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu prethodno izrečenog kandidat dr Ivan Nišavić ispunjava sve uslove za izbor u akademsko zvanje docent iz oblasti filozofije predviđene članom 72 stav 2 i članom 73 stav 1 Zakona o visokom obrazovanju („Sl. list CG“, br. 044/14 od 21.10.2014., 052/14 od 16.12.2014., 047/15 od 18.08.2015., 040/16 od 30.06.2016., 042/17 od 30.06.2017., 071/17 od 31.10.2017., 055/18 od 01.08.2018., 003/19 od 15.01.2019., 017/19 od 19.03.2019., 047/19 od 12.08.2019., 072/19 od 26.12.2019., 074/20 od 23.07.2020.,

Fakultetu za kulturu i turizam  
Univerzitet Donja Gorica

Konkurs za izbor u akademsko zvanje docent  
iz oblasti filozofije


---

104/21 od 30.09.2021., 086/22 od 03.08.2022, 086/22 od 03.08.2022 ) i člana 23 stav 1 Pravilnika o uslovima, kriterijumima i postupku za izbor u akademska zvanja od 8.12.2022. na Univerzitetu Donja Gorica (UDG).

Imajući u vidu ostvarene rezultate kandidata u nastavnom, naučno-istraživačkom i stručnom radu, smatram da dr Ivan Nišavić u potpunosti ispunjava uslove propisane za izbor u akademsko zvanje docenta, te sa zadovoljstvom predlažem Naučno-nastavničkom vijeću Fakulteta za kulturu i turizam i Senatu Univerziteta Donja Gorica njegov izbor u zvanje docenta za grupu predmeta iz oblasti filozofije.

Podgorica, 21.04.2026. godine

RECENZENT



Prof. dr Dragan K. Vukčević